

Inhoudstafel

DEEL 1 - Algemene visie rond kinderen als getuige van geweld

1.	Partnergeweld en kindermishandeling	1
2.	Effecten van geweld bij kinderen en jongeren	3
2.1	Posities van kinderen in ruzies.....	3
2.2	Posities van kinderen in intrafamiliaal geweld.....	4
2.3	Gevolgen van partnergeweld op kinderen.....	4
3.	Basiscompetenties voor het werken met kinderen en jongeren	7
3.1	Voor het onthaal en de begeleiding van kinderen en jongeren die slachtoffer zijn van partnergeweld, moeten de volgende voorwaarden in acht genomen worden:.....	7
3.2	Bij groepsbegeleiding moeten bijkomend volgende voorwaarden voldaan zijn:.....	7
4.	Uitgangspunten bij het werken met kinderen en jongeren	9
4.1	Veiligheid komt eerst.....	9
4.2	Specifieke aandacht voor de kinderen.....	9
4.3	Ieder zijn verantwoordelijkheid.....	9
4.4	Het kind/de jongere die aanwezig is bij een gesprek met de ouder(s), moet actief bij het gesprek betrokken worden.....	9
5.	Clïëntinformatie & beroepsgeheim	11
6.	Risicotaxatie en procedure bij gevaar	13
6.1	De CARE-NL is een hulpmiddel voor de risicotaxatie rond kindermishandeling.....	13
6.2	Procedure bij gevaar voor aantasting van de integriteit.....	13

DEEL 2 - Onthaal van en methodieken voor het begeleiden binnen een CAW van kinderen/jongeren als getuige van partnergeweld

1.	Aanmelding en onthaal	1
1.1	Wanneer een ouder het kind of de jongere aanmeldt.....	1
1.2	Indien het kind of de jongere door een derde wordt aangemeld.....	1
1.3	Indien het kind of de jongere zichzelf aanmeldt.....	1
1.4	Indien de hulpverlener het kind of de jongere betreft vanuit de begeleiding van de ouder(s).....	2
2.	Begeleiden van jonge kinderen(-6 jaar)	3
2.1	Ontwikkelingspsychologie van het jonge kind.....	3
2.2	Algemene richtlijnen voor het werken met jonge kinderen.....	3
2.3	Algemene richtlijnen voor het werken met spelmateriaal.....	4
2.4	Doorgeven van informatie aan de ouders.....	4
2.5	Specifieke methodieken voor het werken met jonge kinderen rond partnergeweld.....	5
3.	Begeleiden van lagere schoolkinderen (6-12j)	15
3.1	Ontwikkelingspsychologie van het lagere schoolkind.....	15
3.2	Algemene richtlijnen voor het werken met lagere schoolkinderen.....	15
3.3	Algemene richtlijnen in werken met spelmateriaal.....	16

3.4	Doorgeven van informatie aan de ouders.....	16
3.5	Specifieke methodieken voor het werken met jonge kinderen rond partnergeweld	17
4.	Werken met adolescenten (12+)	37
4.1	Ontwikkelingspsychologie van de adolescent.....	37
4.2	Algemene richtlijnen voor het werken met adolescenten.....	37
4.3	Doorgeven van informatie aan de ouders.....	38
4.4	Specifieke methodieken rond partnergeweld.....	38

DEEL 3 - Begeleiden van kinderen/jongeren vanuit de begeleiding van ouder(s)

1.	Vanuit de begeleiding van een slachtoffer	1
1.1	Bespreekbaar maken van de effecten op de kinderen.....	1
1.2	Veiligheidsplanning uitwerken met aandacht voor de kinderen	1
1.3	Hulpbronnen opzoeken en aanspreken.....	2
1.4	De pleger aanspreken op zijn/haar verantwoordelijkheid.....	2
1.5	Mediatiebegeleiding: via het slachtoffer de effecten van het geweld op de kinderen verminderen.....	3
1.6	Wanneer de kinderen/jongeren betrekken bij de begeleiding?	3
2.	Vanuit de begeleiding van een pleger	5
2.1	Bespreekbaar maken van de effecten op de kinderen.....	5
2.2	De pleger uitnodigen tot en begeleiden bij het verantwoordelijkheid nemen voor het geweld en de effecten op de kinderen	5
2.3	Veiligheidsplanning uitwerken met aandacht voor de kinderen	5
2.4	Hulpbronnen opzoeken en aanspreken.....	6
2.5	Mediatiebegeleiding: via de pleger de effecten van het geweld op de kinderen verminderen.....	6
2.6	Wanneer de kinderen/jongeren betrekken bij de begeleiding?	7
3.	Vanuit de begeleiding van een koppel	9
3.1	Bespreekbaar maken van de effecten op de kinderen.....	9
3.2	De pleger uitnodigen tot en begeleiden bij het verantwoordelijkheid nemen voor het geweld en de effecten op de kinderen	9
3.3	Veiligheidsplanning uitwerken met aandacht voor de kinderen	9
3.4	Hulpbronnen opzoeken en aanspreken.....	10
3.5	Mediatiebegeleiding: via de pleger de effecten van het geweld op de kinderen verminderen.....	10
3.6	Wanneer de kinderen/jongeren betrekken bij de begeleiding?	10
4.	Concrete methodieken om te werken met ouders	11
5.	Groepsbegeleiding voor ouders	13
5.1	Randvoorwaarden en methodische aspecten.....	13
5.2	De inhoud van een groepsbegeleiding van ouders hangt af van de doelbepaling en groepssamenstelling.....	14
5.3	Als de oudergroep gekoppeld is aan een kindergroep is het mogelijk met ouder en kind samen te werken	16

Bijlagen

Spiegel knutselen/zelfportret.....	1
Kikkerouders en kikkerjonkies.....	3
Gevoelensblad	5
Hoe voelt Liesje zich?	7
Toongevoelens en verstopgevoelens.....	11
Veilig boos zijn?.....	13
Schuld	17
Uitleg over geweld in relaties	19
Stappen in het onder controle krijgen van kwaadheid.....	23
Tips: i.v.m voor jezelf zorgen	25
Test je ruziestijl.....	27
EHBO kaart.....	31
What's up What's down	33
Veiligheidskaart.....	35
Concrete methodieken om te werken met ouders over het effect van geweld op hun kinderen.....	39
Gevoelens bij kinderen	41
Praten met je kind over het geweld	43
Ouders zorgen voor kinderen - Kinderen zorgen voor ouders	45
Algemene tips in omgaan met probleemgedrag bij kinderen.....	47
Ideeën om kinderen/jongeren te helpen bij het aanpakken van hun woede.....	49
Tijd voor mijn kind. Makkelijker gezegd dan gedaan	51
Alleen slapen.....	53
Groepsbegeleiding.....	55
Wat heeft mijn kind meegemaakt van het geweld?.....	57